

16.2.2017

JELENTÉS

az Európai Unión belüli e-demokráciáról: lehetőség és kihívások
(2016/2008(INI))

Alkotmányügyi Bizottság

Előadó: Ramón Jáuregui Atondo

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS.....	14
VÉLEMÉNY A KULTURÁLIS ÉS OKTATÁSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL.....	19
ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	25
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	26

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az Európai Unió belüli e-demokráciáról: lehetőségek és kihívások (2016/2008(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európa Tanács elektronikus demokráciáról szóló, a Miniszterek Tanácsa által 2009. február 18-án elfogadott, CM/Rec(2009)1. számú ajánlására, mint az e-demokrácia terén standardokat rögzítő első nemzetközi jogi dokumentumra,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 2., 3., 6., 9. és 10. cikkére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak 8–20. és 24. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, az Emberi Jogok Európai Egyezményére, valamint az Európai Szociális Chartára,
- tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló, 2015. október 28-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a Bizottság részéről az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett „Uniós e-kormányzati cselekvési terv 2016–2020. A közigazgatás digitális átalakításának felgyorsítása” (COM(2016)0179 című közleményre,
- tekintettel az ENSZ 2014-es e-kormányzás fejlettségi mutatójára (EGDI),
- tekintettel „Az e-részvételben rejlő lehetőségek és kihívások az Európai Unióban”, „Az e-szavazásban rejlő lehetőségek és kihívások az Európai Unióban” és „Az európai személyazonosító okmány bevezetésére vonatkozó jogi és politikai keret” című három tanulmányra, amelyeket C szakpolitikai osztálya 2016-ban adott ki,
- tekintettel a STOA két tanulmányára, amelyek címe „Az e-részvételben rejlő lehetőségek és kihívások az Európai Unióban. Végleges jelentés” (2011. november), illetve a 2017-ben közzésre kerülő „A részvételi és közvetlen demokrácia erősítésének technológiai lehetőségei és rendszerei”,
- tekintettel az Európai Regionális Jogalkotói Közgyűlések Konferenciája (CALRE) által az ENSZ együttműködési hálózata, az IT4all használatával az e-demokrácia témájában végzett munkára,
- tekintettel „Az emberi jogok és a technológia: megfigyelési rendszerek és hálózati behatoló rendszerek hatása az emberi jogokra a harmadik országokban” című, 2015. szeptember 8-i állásfoglalására²,
- tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,

---

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0382.

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0288.

- tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére és a Kulturális és Oktatási Bizottság véleményére (A8-0041/2017),
- A. mivel a közelmúlt gazdasági, politikai és szociális válságai és patthelyzetei az egyes tagállamokat és az Unió egészét súlyosan érintik és mindez olyan időszakban történik, amikor valamennyinek az éghajlat-változás, a migráció és a biztonság témájához hasonló globális kihívásokkal kell szembenéznie; mivel a polgárok kapcsolata a politikával egyre feszültebb, minthogy elfordulnak a politikai döntéshozataltól, és egyre nagyobb a politikából való nyilvános kiábrándulás kockázata; mivel a polgárok és a civil társadalom elkötelezettsége és bevonása a demokratikus életbe, az átláthatóság és a tájékoztatás mellett, elengedhetetlenül fontosak a demokrácia működése és az európai unió többszintű kormányzási struktúra minden egyes szintjének jogszerűsége és elszámoltathatósága szempontjából; mivel egyértelműen szükség van a polgárok és a politikai intézmények közötti demokratikus kapcsolat erősítésére;
- B. mivel az elmúlt évtizedekben társadalmunk rendkívül gyorsan megváltozott, és a polgárok úgy érzik, hogy gyakrabban és közvetlenebbül hangot kell adniuk nézeteiknek a társadalom jövőjét befolyásoló problémákat illetően, és mivel a politikai és politikaformáló intézményeknek éppen ezért nagyon is érdeke a demokratikus innovációba való beruházás;
- C. mivel az európai választásokon való szavazói részvétel aránya 1979 óta folyamatosan csökken, és a 2014-es választások során 42,54%-ra esett;
- D. mivel kulcsfontosságú a polgárok európai projektbe vetett bizalmának a visszanyerése; mivel az e-demokrácia eszközei elősegíthetik az aktívabb polgári szerepvállalást a döntéshozatalban való részvétel, a döntéshozatal átláthatóságának és elszámoltathatóságának javítása, a demokratikus felügyeleti mechanizmus és az EU-ra vonatkozó ismeretek megszilárdítása révén, hogy a polgárok a politikai életben nagyobb szerephez jussanak;
- E. mivel a demokráciának fejlődnie és alkalmazkodnia kell mindazon változásokhoz és lehetőségekhez, amelyeket az új technológiák és (a közjónak tekintendő) IKT-eszközök vezetnek be, amelyek – ha megfelelően élnek velük – hozzájárulhatnak egy átláthatóbb részvételi demokrácia megteremtéséhez; mivel – ezt tartva szem előtt – mindenkinek lehetőséget kell nyújtani az új technológiák használatához szükséges szakképzésre;
- F. mivel a kiberbiztonságra és az adatvédelemre vonatkozó további előrelépés alapvetően fontos, amennyiben jobban ki szeretnénk használni az új technológiákat az intézményes és politikai életben, és ezáltal fokozni kívánjuk a polgárok döntéshozatalban való részvételét;
- G. mivel az új digitális kommunikációs eszközök, valamint a nyitott és együttműködő jellegű platformok megjelenése kreatív megoldásokat ösztönözhet a politikai intézményekkel szembeni nyilvános elégedetlenség csökkentésére, valamint a demokratikus rendszerbe vetett bizalom szintjének növelésére;
- H. mivel az Unió helyzetéről szóló legutóbbi értékelő beszédében Juncker elnök intézkedéscsomagot terjesztett elő az elektronikus hírközlés, többek között a WiFi4EU használatának növelése, valamint az 5G európai kialakítása érdekében;

- I. mivel a nyílt kormányzati adatok alkalmasak arra, hogy előmozdítsák a gazdasági növekedést, növeljék a közsféra hatékonyságát és javítsák az európai és a nemzeti intézmények átláthatóságát és elszámoltathatóságát;
- J. mivel a semleges hálózathoz való egyenlő feltételek melletti hozzáférés előfeltétele annak, hogy biztosítsuk az alapvető emberi jogok érvényesülését;
- K. mivel az e-demokrácia elősegítheti a részvétel kiegészítő formáinak kialakítását, amelyek alkalmasak arra, hogy hozzájáruljanak a hagyományos politika iránti növekvő társadalmi közömbösség mérsékléséhez; továbbá mivel ez elősegítheti a kommunikációt, a párbeszéd, valamint az Unióval, az uniós politikával, és az Unió politikáival kapcsolatos tudatosság és érdeklődés előmozdítását, támogatva az Európai Unió iránti alulról jövő támogatást, valamint csökkentve az úgynevezett európai „demokratikus deficitet”;
- L. mivel a virtuális közösségi térben a részvétel új formái elválaszthatatlanok a közösségi térben való részvételhez kapcsolódó jogok és kötelezettségek tiszteletben tartásától, amelyek magukban foglalják például a rágalmazás esetén érvényes eljárási jogokat;
- M. mivel a világháló mint érvényes és eredményes demokratikus eszköz szerepének garantálása érdekében elengedhetetlen, hogy megszüntessük a digitális szakadékot és hogy a polgárok számára megfelelő médiaműveltséget és digitális készségeket biztosítsunk;
- N. mivel az információs és kommunikációs technológiai (IKT) rendszerek a korszerű kormányzati folyamatok középpontjában állnak, azonban további erőfeszítésekre van szükség az e-kormányzati szolgáltatások nyújtásának tökéletesítése érdekében;
- O. mivel az e-szavazás segíthet az olyan polgároknak szavazati joguk gyakorlásában, akik olyan tagállamban élnek vagy dolgoznak, amelynek nem állampolgárai, illetve akik harmadik országban élnek vagy dolgoznak; mivel az e-szavazási eljárások során a szavazatok leadásakor és rögzítésekor biztosítani kell a biztonságot és a titoktartást, különösen a kibertámadások lehetőségére tekintettel;

Lehetőségek és kihívások:

1. hangsúlyozza az e-demokrácia potenciális előnyeit, amelyek a hagyományos demokrácia információs és kommunikációs technológiai eszközökkel való támogatásaként és fellendítéseként határozhatók meg, és kiegészíthetik és megerősíthetik a demokratikus folyamatokat a polgárok – különféle online tevékenységek, köztük többek között az e-kormányzat, e-kormányzás, e-mérlegelés, e-részvétel és e-szavazás útján – hatalommal való felruházása révén; üdvözli, hogy az új információs és kommunikációs eszközök révén egyre több polgár vehet részt a demokratikus folyamatokban;
2. hangsúlyozza, hogy az Európai Tanács CM/Rec(2009)1. számú ajánlása felhívja a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy az e-demokrácia „előmozdítsa, biztosítsa és fellendítse az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot, a felelősségtudatot,

az elkötelezettséget, a mérlegelést, a befogadást, az elérhetőséget, a részvételt, a szubszidiaritást és a társadalmi befogadást”; rámutat, hogy ez az ajánlás felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan intézkedéseket, amelyek alkalmasak arra, hogy megerősítsék az emberi jogokat, a demokráciát és a jogállamiságot;

3. hangsúlyozza, hogy az e-demokrácia célja egy olyan demokratikus kultúra előmozdítása, amely gazdagítja és megerősíti a demokratikus gyakorlatokat azáltal, hogy további eszközöket biztosít az átláthatóság és a polgárok részvételének fokozásához, azonban nem célja egy alternatív demokratikus rendszer létrehozása a képviseleti demokrácia rovására; rámutat, hogy önmagában az e-demokrácia nem biztosítja a politikai részvételt, valamint hogy az e-demokráciával párhuzamosan foglalkozni kell a nem digitális környezettel is a polgárok politikai részvételének előmozdítása érdekében;
4. rámutat az e-szavazás és a távoli internetes szavazás mint olyan rendszerek jelentőségére, amelyek alkalmasak arra, hogy kiszélesítsék a polgárok részvételét és megkönnyítsék a demokratikus részvételt, különösen az olyan területeken, amelyek földrajzilag és társadalmilag marginalizáltabbak, számos potenciális előnyt kínálva, különösen a fiatalok, a csökkent mozgásképességű személyek, az idősek, valamint az olyan polgárok számára, akik tartósan vagy ideiglenesen olyan tagállamban élnek vagy dolgoznak, amelynek nem állampolgárai, illetve akik harmadik országban élnek vagy dolgoznak, feltéve, hogy biztosítottak az adatvédelem lehető legszigorúbb standardjai; emlékeztet arra, hogy a távoli internetes szavazás bevezetése során a tagállamoknak biztosítaniuk kell a szavazatszámolás átláthatóságát és megbízhatóságát, és tiszteletben kell tartaniuk az egyenlő bánásmódot, a szavazás titkosságát, a szavazáshoz való hozzáférést és a szabad választójog alapelvét;
5. hangsúlyozza, hogy valamennyi digitális interakciós folyamatnak az intézményi nyitottság elvén kell alapulnia, és meg kell felelnie mind a valós idejű átláthatóság, mind a tájékozott részvétel követelményének;
6. kiemeli és ösztönzi az e-részvételt mint az e-demokrácia kulcsfontosságú jellemzőjét, mely egyfelől az uniós intézmények és kormányok, másfelől a polgárok közötti interakció három formáját öleli fel, éspedig: az e-információt, az e-konzultációt és az e-döntéshozatalt; elismeri, hogy számos nemzeti, regionális és helyi e-részvételi eset mutathat jó példát arra, hogy a részvételi demokráciában miként lehet hasznosítani az ikt-t; ösztönzi a tagállamokat, hogy fejlesszék tovább ezeket a gyakorlatokat nemzeti és helyi szinten;
7. hangsúlyozza, hogy az ikt-eszközök hozzájárulnak a részvételre és a vitákra szolgáló terek létrehozásához, amelyek aztán fokozzák demokratikus rendszereink minőségét és legitimitását;
8. hangsúlyozza, hogy be kell vonni a fiatalokat a politikai vitákba, és megjegyzi, hogy e célból eredményes eszköz lehet az információs és kommunikációs technológia demokratikus eljárásokban való használata;
9. példaként emlékeztet az első európai online szavazásra, melyre a jogerős 2005-ös választások során került sor Észtországban, de fenntartja véleményét, mely szerint annak érdekében, hogy más tagállamokban is sikeres legyen az e-szavazás esetleges

bevezetése, fel kell mérni, hogy biztosítani lehet-e a teljes népesség tényleges részvételét, továbbá értékelni kell a különböző vagy szétágazó technológiai megközelítések előnyeit, kihívásait és következményeit; hangsúlyozza, hogy a biztonságos, nagy sebességű internetkapcsolatok, valamint az elektronikus személyazonossággal kapcsolatos biztonságos elektronikus infrastruktúra megléte fontos előfeltételei az e-szavazás sikerességének; kiemeli, hogy hasznosítani kell az új technológiák előnyeit a jelenlegi szavazófülkés szavazási eljárásokban, és úgy véli, hogy jelentős előrelépést lehetne elérni azáltal, ha a bevált gyakorlatokat és a kutatást megosztanák valamennyi politikai szinten;

10. rámutat arra a kihívásra, hogy nehéz megfelelő választ adni a polgároknak az online demokrácia eszközeinek használatával kapcsolatos aggályaira; úgy véli, hogy a biztonsági kérdések kezelése és az adatvédelem biztosítása alapvetően fontos a polgároknak a kialakuló digitális politikai színtér iránti bizalmának kiépítéséhez;
11. hangsúlyozza, hogy a demokratikus folyamatok kiterjedt vitát igényelnek az uniós társadalom valamennyi szintjén, valamint ellenőrzést és mérlegelést, melyek ösztönzőleg hatnak a tisztességes, teljes körű és racionális döntéshozatalra; figyelmeztet, hogy fennáll annak kockázata, hogy eltorzítják és manipulálják az online vitára szolgáló eszközök révén meghozott döntések eredményeit; úgy véli, hogy az e kockázat elleni legjobb garancia az összes, egymással interakcióban lévő fél átláthatósága és az azon kampányokról történő információnyújtás, amelyeket közvetlenül vagy közvetve potenciálisan támogatnak digitális részvételi platformokon;
12. megállapítja, hogy a jól működő demokráciához alapvetően fontos a polgárok intézményekbe és demokratikus folyamatokba vetett bizalma; ezért hangsúlyozza, hogy az e-demokrácia eszközeinek bevezetését megfelelő kommunikációs és oktatási stratégiának kell kísérnie;
13. hangsúlyozza az e-részvétel politikai rendszerbe való beágyazásának fontosságát annak érdekében, hogy a polgárok által kifejtett véleményeket belefoglalják a döntéshozatali folyamatokba és hogy biztosítsák ezek nyomon követését; megjegyzi, hogy amennyiben a döntéshozók nem reagálnak ezekre, az csalódottsághoz és bizalmatlansághoz vezet;
14. hangsúlyozza, hogy az ikt-eszközök használatának kiegészítő jellegűnek kell lennie a közintézményekkel folytatott kommunikáció egyéb csatornáinál mellett, annak érdekében, hogy elkerüljünk a digitális készségeken vagy az erőforrások és infrastruktúra hiányán alapuló bármiféle megkülönböztetést;

Javaslatok a demokratikus rendszer ikt-eszközökkel történő javítására

15. úgy véli, hogy a demokratikus folyamatokban való részvétel elsősorban az információkhoz és a tudáshoz való eredményes és megkülönböztetésmentes hozzáféréseken alapul;
16. felhívja továbbá az EU-t és a tagállamokat, hogy ne fogadjanak el olyan fölösleges intézkedéseket, amelyek célja az internethez való hozzáférés és az alapvető emberi jogok gyakorlásának önkényes korlátozása, mint például az aránytalan cenzúra vagy a kritikával és az egyet nem értéssel kapcsolatos legitim véleménynyilvánítás büntetési rendeltsége;

17. felhívja a tagállamokat és az EU-t, hogy nyújtsanak megfelelő oktatási és technikai eszközöket a polgárok demokratikus szerepvállalásának fokozásához és az ikt-kompetenciák javításához, valamint hogy biztosítsák a digitális jártasságot és az egyenlő és biztonságos digitális hozzáférést valamennyi uniós polgár számára a digitális szakadék áthidalása (a digitális társadalmi befogadás) és végső soron a demokrácia érdekében; ösztönzi a tagállamokat, hogy a digitális készségek megszerzését foglalják bele az iskolai tantervekbe és az egész életen át tartó tanulásba, valamint hogy kezeljék kiemelten az idősebb embereknek nyújtandó digitális képzési programokat; támogatja a hálózatok kiépítését az egyetemekkel és az oktatási intézményekkel, az új részvételi eszközökre vonatkozó kutatás előmozdítása és ezen eszközök bevezetése érdekében; ezenkívül felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy mozdítsanak elő olyan programokat és szakpolitikákat, amelyek célja, hogy kialakítsák az ikt-eszközök használatának kritikai és tájékozott megbecsültségét;
18. javasolja, hogy tegyenek további előrelépést az új technológia használatának értékelése terén annak érdekében, hogy javítsák a demokráciát az uniós közigazgatásokban azáltal, hogy mutatószámként beépítenek olyan célokat, amelyek mérik az internetes szolgáltatások minőségét;
19. azt javasolja, hogy az Európai Parlament mint az egyetlen közvetlenül választott uniós intézmény vállaljon vezető szerepet az e-demokrácia megerősítésében; úgy véli, hogy e célból innovatív technológiai megoldásokat kell kifejleszteni, amelyek lehetővé teszik a polgárok számára, hogy érdemben kommunikáljanak és megosszák gondolataikat választott képviselőikkel;
20. ösztönöz arra, hogy egyszerűsítsék az intézményi nyelvezetet és eljárásokat, valamint gondoskodjanak multimédiás tartalmakról, amelyek elmagyarázzák a főbb döntéshozatali folyamatok kulcsfontosságú részeit, hogy a polgárok jobban megértsék őket, és hogy javuljon a részvételük; hangsúlyozza, hogy terjeszteni kell az e-részvétel ezen módját, szegmentált proaktív eszközök révén, amelyek hozzáférést biztosítanak a parlamenti ügyiratok valamennyi dokumentumához;
21. sürgeti a tagállamokat és az EU-t, hogy biztosítsanak megfizethető és nagy sebességű digitális infrastruktúrát, különösen a periférikus régiókban, valamint a vidéki és a gazdaságilag kevésbé fejlett területeken, valamint hogy biztosítsák a polgárok egyenlő bánásmódját, különös figyelmet fordítva a leginkább sérülékeny polgárokra, és olyan készségeket nyújtva számukra, amelyekkel biztosított a technológia biztonságos és védett használata; javasolja, hogy a könyvtárak, iskolák és az olyan épületek, amelyekben közszolgáltatásokat nyújtanak, legyenek megfelelő forrásokkal ellátva a nagy sebességű, korszerű informatikai infrastruktúra tekintetében, amely legyen egyenlő módon hozzáférhető valamennyi polgár, különösen a legsérülékenyebb csoportok – mint például a fogyatékkal élő személyek – számára; rámutat, hogy e célokra megfelelő pénzügyi és képzési erőforrásokat kell szentelni; javasolja a Bizottságnak, hogy biztosítson erőforrásokat olyan projektek számára, amelyek célja a digitális infrastruktúra fejlesztése a szociális és szolidáris gazdaságban;
22. hangsúlyozza, hogy a nők a politikai döntéshozatalban minden szinten alulreprezentáltak, csakúgy mint az ikt-ágazatokban; megjegyzi, hogy a nők és a lányok

gyakran szembesülnek sztereotípiákkal a digitális technológiákkal összefüggésben; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fektessenek be olyan célzott programokba, amelyek a formális, az informális és a nem formális tanulást felhasználva előmozdítják az ikt-oktatást és az e-részvételt a nők és a lányok, köztük különösen a kiszolgáltatott vagy marginalizált háttérrel rendelkezők körében;

23. megjegyzi, hogy annak érdekében, hogy biztosítsák az egyenlő hozzáférést az e-demokráciai eszközökhöz, az olyan országokban, ahol egynél több hivatalos nyelv van, vagy a polgárok különböző etnikai háttérrel rendelkeznek, fontos, hogy több nyelven rendelkezésre álljanak fordítások, amennyiben az információk terjesztése során cél, hogy azokat valamennyi polgár olvassa;
24. bátorítja a tagállamokat és az Uniót, hogy mozdítsa elő, támogassa és hajtsa végre az olyan mechanizmusokat és eszközöket, amelyek lehetővé teszik a polgárok részvételét, illetve a kormányukkal és az uniós intézményekkel való interakciót, például a közösségi ötletbörzék révén; kiemeli, hogy az ikt-nek elő kell segítenie a független információhoz jutást, az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot és a döntéshozatalban való jobb részvételt; felhív ennek kapcsán a Bizottság valamennyi polgárokkal való kommunikációra és kapcsolattartásra szolgáló eszközének – és különösen az Europe Direct portálnak – az e-demokrácia támasztotta kihívásoknak eddiginél megfelelőbb fejlesztésére; vállalja, hogy a jogalkotás nyomon követésére szolgáló valamennyi meglévő eszközt hozzáférhetőbbé, érthetőbbé, oktatóbb jellegűvé és interaktívabbá teszi, és felhívja a Bizottságot, hogy hasonlóképpen járjon el saját honlapja tekintetében;
25. felhívja a tagállamokat és az EU-t, hogy vizsgálják felül a demokrácia működésével foglalkozó hivatalos honlapjaikat annak érdekében, hogy azok oktatási eszközként könnyebben látogathatók legyenek a fiatalok számára, az utóbbiak könnyebben megértsék az ottani tartalmakat, valamint a fogyatékkal élők is hozzáférjenek ezekhez;
26. ösztönzi a közigazgatásokat, hogy tükrözzék az intézményi nyitottság elve iránti elkötelezettségüket azáltal, hogy megváltoztatják stratégiai felépítésüket és kultúrájukat, költségvetésüket, valamint szervezetátalakítást hajtanak végre, amelyet az a cél mozgat, hogy fejlesszék a demokráciát az új technológiák használata révén;
27. kéri egy online platform létrehozását annak érdekében, hogy a nyilvánosság szisztematikusan szóhoz jusson, mielőtt az európai uniós jogalkotó döntést hozna, ami közvetlenebb bekapcsolódást jelentene a közéletbe;
28. véleménye szerint alapvetően fontos, hogy az új eszközök igénybevételét az általuk hordozott lehetőségeket, valamint a közös felelősség és részvétel polgári értékeit népszerűsítő kampányok támasszák alá;
29. rámutat az európai polgári kezdeményezés jelentőségére, mert az a nyilvánosság bevonását jelenti az EU politikai életébe, illetve közvetlen részvételét abban, és ennek szellemében felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül annak működését a benne rejlő lehetőségek maradéktalan kihasználása végett, összhangban az Európai Parlament 2015. október 28-i állásfoglalásában (2014/2257(INI)) megfogalmazott ajánlásokkal; felhívja ezért a figyelmet a vonatkozó bürokratikus követelmények egyszerűsítésének és gyorsításának, valamint az ikt szélesebb körű alkalmazásának fontosságára – például a

digitális platformok és más, a mobil készülékekkel kompatibilis alkalmazások révén – annak érdekében, hogy e fontos eszköz még inkább felhasználóbarát és széles körűen ismert legyen; véleménye szerint az új technológiák használata az azonosítási és hitelesítési szolgáltatások (e-IDAS) igénybevétele révén különösen hasznos lehet az online aláírásgyűjtő rendszer tekintetében, mivel lehetővé teszi, hogy a nyilvánosság tagjai könnyebben információhoz jussanak, illetve információt cseréljenek a meglévő vagy potenciális európai polgári kezdeményezésekről, vagyis aktív szerepet vállalhassanak a vitákban és/vagy maguk is támogathassák a kezdeményezéseket;

30. hangsúlyozza, hogy több bizottsági folyamatnak – ilyenek például az online konzultációk a nyilvánossággal, az e-részvétellel járó tevékenységek és hatásvizsgálatok – hasznára válhat az új technológiák szélesebb körű használata, amely a nyilvánosságot részvételre ösztönzi, növeli az említett folyamatok kapcsán az elszámoltathatóságot, illetve az uniós intézmények átláthatóságát, továbbá kibővíti az európai kormányzást; hangsúlyozza, hogy a nyilvánossággal való konzultációs folyamatokat hatékonyá és minél több ember számára hozzáférhetővé kell tenni, a minimumra szorítva a technikai akadályokat;
31. hangsúlyozza, hogy a polgárok számára szélesebb körű tájékoztatást kell biztosítani a már meglévő elektronikus platformokkal kapcsolatban, uniós, nemzeti és helyi szinten egyaránt;
32. felszólítja a Bizottságot, hogy bővítse és tökéletesítse a digitális egységes piaci stratégia 2017-ben induló félidei felülvizsgálat során az e-részvételt, továbbá mozdítsa elő az e-polgársághoz kapcsolódó új eszközök fejlesztését és finanszírozását az Európai Unióban; ajánlja ezenkívül a Bizottságnak, hogy összpontosítson a digitális egységes piacon könnyen terjeszthető nyílt forráskódú megoldásokra; különösen felhívja a Bizottságot arra, hogy hasznosítsa a korábbi projektek – például a D-CENT platform, egy uniós finanszírozású, a részvételi demokráciához eszközöket fejlesztő projekt – eredményeit;
33. hangsúlyozza, hogy az e-kormányzat fejlesztése a tagállamok és az uniós intézmények számára prioritás kell hogy legyen, és üdvözli a Bizottság ambiciózus és átfogó e-kormányzati cselekvési tervét, amelynek esetében kulcsfontosságú lesz a megfelelő tagállami végrehajtás és a felhasználható uniós pénzügyi eszközök koordinálása, szinergiában a nemzeti digitális ügynökségekkel és hatóságokkal; úgy véli, hogy több erőfeszítést kell tenni a nyílt adatok és az ingyenes és nyílt forráskódú szoftvereken alapuló ikt-eszközök használata érdekében mind az uniós intézményekben, mind a tagállamokban;
34. erőteljesebb együttműködést szorgalmaz uniós szinten, és javasolja az e-demokráciához kapcsolódó projektek terén a bevált gyakorlatok megosztását, a demokrácia egy olyan formája felé való előrelépésként, amely még inkább a részvételen és az együttes vitán alapul, amely megfelel a polgárok elvárásainak és igényeinek, és amelynek célja bevonásuk a döntéshozatali folyamatokba; rámutat, hogy szükség van annak megismerésére, hogy a polgárok miképpen fogadnák az internetes távzavazás bevezetését; felhívja a Bizottságot, hogy 2018 végéig készíttessen független értékelést vagy szervezzen nyilvános online konzultációt az online szavazásról, elemezze annak előnyeit és hátrányait, mely forma kiegészítő opcióként szolgálna a polgárok

szavazásához a tagállamokban;

35. hangsúlyozza a magánélet és a személyes adatok védelmének szükségességét az e-demokrácia eszközeinek használata során, illetve hogy elő kell segíteni a biztonságosabb internetes környezetet, különös tekintettel az információ- és adatbiztonságra, beleértve a „felejtés jogát”, továbbá hogy garanciákat kell biztosítani a felügyeleti szoftverek és a források ellenőrizhetősége tekintetében; ezenkívül felszólít a digitális szolgáltatások további felhasználására, olyan kulcstényezők alapján, mint például a biztonságos és titkosított digitális azonosító, az eIDAS-rendelettel összhangban; támogatja megbízható és biztonságos digitális nyilvános nyilvántartások használatát és az elektronikus aláírások validálását a számos csalárd interakció megelőzése érdekében, az emberi jogokra vonatkozó európai és nemzetközi normákkal, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatával összhangban; hangsúlyozza végezetül, hogy a biztonsági kérdések nem válhatnak az egyének és a csoportok demokratikus folyamatokba való bevonásától elrettentő tényezővé;
36. hangsúlyozza, hogy a demokráciát megbízható környezetben működtetett technológia révén kell erősíteni, kizárva a technikai eszközök csalárd felhasználásának lehetőségét (például spambotok, anonim profilírozás, azonosságlopás), és emlékeztet rá, hogy tiszteletben kell tartani a legmagasabb szintű jogi normákat;
37. emlékeztet az – általában internetes – bejelentők alapvető szerepére a korrupció, a csalás, a rossz gazdálkodás és más olyan büntetendő cselekmények feltárásában, amelyek veszélyt jelentenek a közegészségre és a közbiztonságra, a pénzügyi integritásra, az emberi jogokra, a környezetre és a jogállamra, ugyanakkor biztosítva a nyilvánosság számára az információkhoz való hozzáférést;
38. ösztönzi a nyilvánosság képviselőit, hogy a polgárokkal karöltve tevékenyen legyenek jelen a létező, teljes mértékben független fórumokon, és hasznosítsák az új médiákat és IT-platformokat annak érdekében, hogy elősegítsék a vitákat és a vélemények és javaslatok megosztását a polgárokkal (e-parlament), közvetlen kapcsolatot építve ki velük; kéri az Európai Parlament képviselőcsoportjait és az európai politikai pártokat, hogy biztosítsanak több lehetőséget a nyilvános vitákra és az e-részvételre;
39. felkéri tagjait és a többi uniós intézményt, hogy fokozzák munkájuk átláthatóságát, különösen a jelenlegi, kihívásokat támogató politikai körülmények közepette, és kéri a közhatóságokat, hogy vizsgálják meg digitális platformok létrehozásának lehetőségét, kitérve a legújabb IT-eszközökre is; ösztönzi a választott képviselőket ezen eszközök használatára, illetve a választóikkal és az érintettekkel való hatékony kommunikációra annak érdekében, hogy tájékoztathassák őket az EU-ról és a parlamenti tevékenységekről, ily módon megnyitva előttük a vita lehetőségét és a szakpolitikai folyamatokat, és erősítve az európai demokráciával kapcsolatos tudatosságot;
40. üdvözli a Parlament kezdeményezéseit az e-részvétel terén; támogatja a Parlament képviselői jellegének, legitimitásának és hatékonyságának erősítésére irányuló akaratot, és az új technológiák szélesebb körű használatára ösztönzi a tagállamokat az azokban rejlő lehetőségek teljes kihasználása érdekében, egyidejűleg figyelembe véve a magánélethez való jog és a személyes adatok védelme által támasztott korlátokat;

hangsúlyozza, hogy mélyen el kell gondolkodni afelett, hogy miképpen emelhető a képviselők ikt-használatának szintje, nem csupán a nyilvánosságla való kapcsolattartás érdekében, hanem a jogalkotást, a petíciókat, a konzultációkat és napi munkájuk egyéb aspektusait tekintve is;

41. ösztönzi a politikai pártokat uniós és tagállami szinten egyaránt, hogy minél teljesebben vegyék igénybe a digitális eszközöket a belső demokrácia előmozdítása új módjainak kidolgozásához, ideértve irányítói munkájuk, a finanszírozás és a döntéshozatali folyamatok átláthatóságát, a tagjaikkal, támogatóikkal és a civil társadalommal való jobb kommunikáció és a részvétel lehetővé tétele érdekében; ösztönzi továbbá őket a magas szintű átláthatóság és elszámoltathatóság megteremtésére a polgárok irányában; javasolja e célból, hogy az európai politikai pártok statútumában esetleg hajtsanak végre változtatásokat, amelyek kiterjednek az e-részvételt illető gyakorlatokra, illetve ezek népszerűsítésére;
  42. kéri az EU-t és annak intézményeit, hogy legyenek nyitottak az olyan új elektronikus részvételi módszerekkel való további kísérletezésre, mint például a közösségi ötletbörzék („crowdsourcing”) uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten, figyelembe véve a tagállamokban már bevált gyakorlatokra, és e célból indítsanak kísérleti projekteket; megismétli ugyanakkor, hogy ezeket az intézkedéseket szükséges kiegészíteni az említett eszközökben rejlő lehetőségeket ismertető figyelemfelhívó kampányokkal;
  43. felhívja az az uniós intézményeket, hogy indítsanak be egy részvételi folyamatot az internetjogok európai chartájának kidolgozása céljából, alapul véve – egyebek mellett – az olasz képviselőház által megalkotott, 2015. július 28-i „internetes jogok nyilatkozatát”, melynek célja a digitális világgal kapcsolatos valamennyi jog – köztük az internet-hozzáféréshez és az internetsemlegességhez való jog – előmozdítása és garantálása;
  44. megállapítja, hogy napjainkban hatalmas mennyiségű, sokféle információ található az interneten, és hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a polgárok kritikus gondolkodási képességét annak érdekében, hogy képesek legyenek jobban különbséget tenni a megbízható és a megbízhatatlan információforrások között; ezért arra ösztönzi a tagállamokat, hogy igazítsák ki és tegyék naprakésszé a jogszabályokat annak érdekében, hogy lépést tartsanak az aktuális fejleményekkel, és maradéktalanul hajtsák végre és érvényesítsék az online és offline gyűlöletbeszéd elleni meglévő jogszabályokat, garantálva egyúttal az alapvető és alkotmányos jogok tiszteletben tartását; felhívja az EU-t és a tagállamokat fellépések kidolgozására annak érdekében, hogy növeljék az átadható, kritikai és kreatív gondolkodás készségeit, a polgárok digitális jártasságát és médiaműveltségét, a befogadást és a nyitottságot – különösen a fiatalokét – annak érdekében, hogy képesek legyenek tájékozott döntéseket hozni, és pozitívan hozzájárulni a demokratikus folyamatokhoz;
- ◦ ◦
45. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak,

valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

INDOKOLÁS

Az új információs és kommunikációs technológiák (ikt) fejlődése és használata mélyreható változásokkal jár a modern társadalmakra nézve. Ezt komoly technológiai forradalom jelezte előre, amelynek élenjárója az internet és az általa lehetővé tett különféle kommunikációs és szociális interakciós hálózatok voltak. Ezek a politika szférát is elkezdtek befolyásolni, különösen a polgári részvétel módjai tekintetében.

Az új digitális kommunikációs eszközök és a nyitott együttműködési platformok hulláma paradigmaváltást eredményezett a kommunikáció, a vita és a közügyekben való társadalmi részvétel terén, és elsöpörte a hagyományos média monopóliumát a polgárok és a politika közötti kapcsolattartás vezetőiként.

Ezek a változások úgy mentek végbe, hogy közben a társadalom széles rétegei körében nőtt az apátia, illetve a demokrácia és annak működése iránti tiszteletlenség. Míg a képviselői demokrácia továbbra is szilárdan jellemzi kontinensünk, a hitelességet alaposan lerontotta az utóbbi évtizedekben az egyre növekvő nyilvános bizalmatlanság az embereket képviselő intézmények és működési módjuk tekintetében. Politikai rendszerünk eme veszélyes gyengeségéért több tényező felelős. Olyan gazdasági döntések, amelyeket esetenként arctalan, el nem számoltatható, a nemzeti demokratikus szférától eltávolodott testületek hoztak meg, és amelyek a komoly konfliktusokat eredményezték a helyi demokrácia és a nemzetek feletti kormányzat között. E döntések technikai összetettsége olyan nagy, hogy az emberek nagytöbbsége fel sem tudja őket fogni. Az elmúlt 10 év globális gazdasági és pénzügyi válsága a nyugati világ munkás- és középosztálya körében súlyos státuszromláshoz vezetett, a rendszerrel való fokozódó elégedetlenség mellett. Végül, egyes rendszerekben és országokban a korrupció komolyan megnyirbálta a polgárok politikába és képviselőkbe vetett bizalmát.

Mind az Európai Unió, mind pedig a tagállamok egyre erősödő kritikával találják magukat szembe, amely szerint javítani kell a belső nemzeti parlamentek működését és a kormányzat végrehajtói és igazgatási ágazatait, illetve meg kell alapozni a demokratikus felügyeleti mechanizmusokat. Az egyre tájékozottabb polgárok egyre több szót szeretnének emelni és egyre nagyobb átláthatóságot kérnek a döntéshozatali folyamatban, illetve egyre jobb lehetőséget a politika és a nyilvánosság kölcsönhatásához.

Ebben az összefüggésben az új, digitális kommunikációs eszközök és a nyitott együttműködési platformok kreatív kiegészítő megoldásokhoz adhatnak ihletet a képviselői demokrácia képességeinek és teljesítményének javításához, nagyobb legitimitást kölcsönözve ezáltal ez utóbbinak. Az e-demokrácia célja nem egy alternatív demokratikus rendszer megteremtése, hanem – ahogyan az Európai Tanács CM/Rec(2009)1. számú ajánlása megfogalmazza – az, hogy „előmozdítsa, biztosítsa és fellendítse az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot, a felelősségtudatot, az elkötelezettséget, a mérlegelést, a befogadást, az elérhetőséget, a részvételt, a szubszidiaritást és a társadalmi befogadást”.

Az elv három fogalom közt tesz különbséget, bár ezek nyilvánvalóan átfedik egymást:

– **E-kormányzat:** az IKT közszféra működésében való használatára utal, különösen az egyének elektronikus tájékoztatására, illetve az állami hatóságok által elektronikus úton nyújtott szolgáltatások (például gyorsított bírság kifizetése).

– **E-kormányzás:** az infokommunikációs technológiák használatára utal olyan

kommunikációs csatornák létrehozására, amelyek lehetővé teszik a politikatervezési folyamatról véleményt nyilvánítani kívánó különféle érintett felek bevonását (például elektronikus nyilvános konzultációk révén arról, hogy meg kell-e változtatni a sebességhatárt, vagy például a helyi költségvetéssel kapcsolatos konzultációk).

– **E-demokrácia:** az infokommunikációs technológiák nyilvános konzultációra és részvételre szolgáló csatornák létrehozására való használatára utal (pl. e-parlament, e-kezdeményezések, e-szavazás, e-petíciók, e-konzultációk).

A jelenlegi helyzet az Európai Unióban

2009 óta a Bizottság kitüntetett figyelmet fordít az e-részvételre és az e-kormányzásra. Most már online módon is végez nyilvános konzultációkat és hatásvizsgálatokat, főként a jogalkotási javaslatok készítése előtt, a nyilvánosság részvételének fokozása és az európai kormányzás javítása érdekében. Ezekben a folyamatokban lehetne javítani, ha az új technológiák jobban hozzáférhetőek és szélesebb körben használtak lennének, hogy valamennyi érdekelt fél részt vegyen a politikakidolgozás életciklusában, és erősödjön az európai kormányzás.

Az IKT hozzájárulhat az e-kormányzás bővítéséhez és fejlesztéséhez is, még inkább részvételi és deliberatív demokrácia irányába történő elmozdulás és a digitális formában való részvétel gyanánt az egységes digitális piaci stratégia keretében.

Az Európai Parlament már közzétett különböző tanulmányokat (pl. 2008-ban a „The Future of Democracy in Europe: Trends, Analyses and Reforms” címűt és 2012-ben a „E-Public, E-Participation and E-Voting – prospects and challenges” címűt), amelyek az új eszközöket elemzik, és különösen a velük járó nehézségekre világítanak rá.

Végül az Európai Unióról szóló szerződés bevezette a részvételi demokrácia úttörő eszközét az Európai Unióban, az európai polgári kezdeményezés fogalmát. 2012 óta, amikor a kezdeményezés indult, több mint 35 kérelmet vettek nyilvántartásba, amelyek közül háromnak sikerült megszereznie 1 millió aláírást, és így hivatalos választ kapott a Bizottságtól. Az új technológiák elfogadása ennek az új eszköznek az elterjedtebb használatához vezethet, és javíthat egyes technikai ügyeken, mint például az online aláírásgyűjtés.

E-demokrácia: nagyszerű kilátások vagy potenciális kockázatok ?

Az új kommunikációs technológiák óriási lehetőséget kínálnak a polgárok demokratikus rendszerben való részvétele számára, és egy átláthatóbb részvételi demokrácia felépítésének módjaként közjavaknak kell őket tekinteni. Átalakító erejük nem korlátozódhat csupán a választási folyamatokra, hanem a politikai folyamatokban való polgári részvétel valamennyi vetületére ki kell őket terjeszteni, különösen a kormányzati szintek és a polgárok közötti interakció három formájára: az online tájékoztatás, a digitális konzultáció és a döntéshozatal.

Ez a törekvés azonban nem vezethet az új technológiai korrallal járó kockázatok figyelmen kívül hagyásához, sem annak elfelejtéséhez, hogy a technológia nem önmagában vett cél, hanem eszköz az említett problémák megoldásához. Különösen a következőket kell figyelembe venni: – a digitális szakadék: az új technológiákhoz való hozzáférés a demokratikus folyamatok változtatási potenciáljának előfeltétele. Számos országban azonban még mindig előfordulnak internet-hozzáféréssel nem rendelkező területek, és minden társadalomban óriási rétegek vannak, amelyek nem rendelkeznek a webhasználatához szükséges technikai készségekkel (a digitális írástudatlanok); — választási csalás: a szavazási rendszereknek ki kell zárniuk mindennemű szabálytalanságot, amely a választópolgárok akaratának hű tükrözését akadályozná;

– a magánélet és a személyes adatok védelme: Minthogy az abszolút adatbiztonság lehetetlen, a magánélet veszélybe kerülhet. Ez különösen érzékeny kérdés a polgárok számára;

– a demokratikus folyamatok számonkérhetőségének szükségessége: A demokratikus eljárások általában széles körű vitát igényelnek, illetve megkövetelik a különböző nézőpontok összeegyeztetését. Az internet nem mindig a legalkalmasabb helyszín a racionális érvelésre és az érvek teljes kifejtésére. Online módban nem lehet mindig különbséget tenni a közvélemény álláspontja és a látszólagos többségi álláspont között a legaktívabb internethasználók által játszott szerep miatt.

A tapasztalatok szerint a tendencia egyre inkább az információ és a hálózatok magánérdekből való használata felé mozdul el, aminek következtében egy adott érdeket tévedésből közérdeknek lehet vélni, és így veszélybe kerülne az etika és az átláthatóság. Nem szabad, hogy az ágazati IKT-írástudók és a lobbisták kérései az egész társadalom igényei fölé kerüljenek.

A jövőbeli munka lehetséges irányai

A szakértők, az intézmények, a kormányok és általában a lakosság számos javaslatot és ajánlást tettek. A kollégáival folytatott széles körű vita után az előadó úgy véli, hogy a következő javaslatok a jelentése részét képezhetik, és mind európai, mind nemzeti szinten egyaránt foglalkozni kell velük:

– minthogy a digitális forradalom már mindenhol jelen van, és elkerülhetetlenül befolyásolni fogja a polgárok mindennapjait, tanácsos oktatási és technikai eszközöket biztosítani az ikt-szaktudás javításához, a demokrácia legfőbb nyeresége érdekében;

– további erőfeszítéseket kell tenni a digitális szakadék áthidalásáért, a technológiához való, minden polgár számára lehetséges, széles körű hozzáférés biztosításáért (e-befogadás), és a biztonságosabb internetes környezet elősegítéséért, különös tekintettel az információ- és adatbiztonságra, a biztonságos digitális nyilvántartások létrehozására, az elektronikus aláírások hitelesítésére, valamint az egyéni digitális aláírások ellenőrzésére a többszörös csalásos kölcsönhatások megelőzése érdekében;

– a digitális technológiát fel lehet használni a nyilvános konzultáció és a hatásvizsgálati folyamatok javítására a kormányzás fellendítését szolgáló döntéshozatali folyamatot elősegítő lépés gyanánt;

– olyan mechanizmusok előmozdítása és támogatása, amelyek lehetővé teszik a nyilvánosság részvételét, illetve az intézményekkel és az őket képviselő tisztviselőkkel való interakciót; – az IKT-nek elő kell segítenie az információhoz jutást, az átláthatóságot, az aktív odafigyelést, a vitát, és ennél fogva hozzájárulhat a nyilvánosság és a jobb döntéshozatal közötti szakadék áthidalásához. Meg kell könnyítenie továbbá az elszámoltathatóságot is stb.;

– arra kell bátorítani a nyilvánosság képviselőit, hogy vegyenek részt tevékenyen a meglévő fórumokban a polgárokkal való vita, vélemény- és javaslatcsere céljával;

– az e-demokrácia terén bevált gyakorlatok megosztása, mint a demokrácia egy olyan formája felé való elmozdulást, amely még inkább részvételen és megfontoláson alapul, továbbá a nyilvánosság igényeinek és érdekeinek felel meg;

– hálózatok kiépítése az egyetemekkel és az oktatási intézményekkel való együttműködés érdekében, az új kommunikációs és részvételi eszközök és csatornák kutatását és végrehajtását előmozdítandó;

– az európai szintű együttműködés serkentése, különösen az európai intézmények átláthatóságának és a nyilvánosság demokratikus döntéshozatalban való részvételének viszonylatában;

– a politikai pártok számára új lehetőségek felkínálása, hogy nyitottak legyenek és kapcsolatokat ápoljanak tagjaikkal és támogatóikkal.

Végezetül hangsúlyozni kell, hogy a technikai innovációk önmagukban nem fogják megoldani a polgárok politikai élettől való elfordulását, sem érdemi változást nem fognak hozni demokráciáink számára. Ez a válság okai mélyen gyökereznek, és a végrehajtott politikákra vonatkoznak, az egyre növekvő globalizáció és az európai demokratikus rendszerek és intézményeik működésével kapcsolatosan egyre növekvő elégedetlenség mellett. Ugyanakkor a digitális forradalom megköveteli, hogy kövessük szoros és folyamatos figyelemmel, hogy miként lehet belőle hasznot húzni, nemcsak a napjaink parlamenti demokráciáját fenyegető problémák megoldásában az előnyei által játszott szerepre vonatkozó téves optimizmus megelőzése érdekében, hanem azért is, hogy ne merüljenek fel olyan, új problémák, amelyeket az iKT-k nem tudnak megoldani.

14.10.2016

VÉLEMÉNY A KULTURÁLIS ÉS OKTATÁSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

az Alkotmányügyi Bizottság részére

az Európai Unió belüli e-demokráciáról: lehetőség és kihívások
(2016/2008(INI))

A vélemény előadója: Isabella Adinolfi

JAVASLATOK

A Kulturális és Oktatási Bizottság felkéri az Alkotmányügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat:

1. elismeri az információs társadalomban jelen lévő folyamatos és gyors technológiai változásokat, az ezen változások okozta mély átalakulásokat a társadalom egészében, különös tekintettel az oktatással és a polgársággal összefüggő szempontokra, valamint a különféle ikt-eszközökhöz, új médiumokhoz és más új technológiákhoz kapcsolódó kihívásokra és lehetőségekre; ennek érdekében ösztönzi olyan kritériumok kialakítását, amelyek segítségével értékelni lehet az online szerepvállalás hozzáadott értékét;
2. megállapítja, hogy egyre több polgár használ ikt-eszközöket, új médiumokat és új technológiákat annak érdekében, hogy egyre többféle információhoz jusson, eszmecsere-t folytasson, valamint hogy kifejezze véleményét, szerepet vállaljon és részt vegyen a politikai életben és a közös döntéshozatalban mind helyi, mind nemzeti, mind európai uniós szinten; ezért úgy véli, hogy az aktív polgárság gyakorlását nagyban akadályozó jelenlegi digitális szakadék megszüntetése érdekében alapvető fontosságú a digitális társadalmi befogadás és a digitális jártasság növelése;
3. emlékeztet arra, hogy a polgároknak a demokratikus döntéshozatali folyamatokban az ikt-eszközök használata révén való részvétele szükségessé teszi a támogató jogi környezetet, amely biztosítja a magánélethez való jogot, a véleménynyilvánítás és a független tájékozódás szabadságát, szükségessé teszi továbbá az olyan beruházásokat, amelyek lehetővé teszik, hogy a megfelelő médiumokkal, valamint digitális jártassággal és készségekkel rendelkező polgárok teljes körűen és egyenlően hozzáférhessenek a nagy teljesítményű ikt-műszaki infrastruktúrához;
4. emlékeztet, hogy nagyratörő műszaki szabványokat kell bevezetni az Unió egészében, amelyek célja a jelenlegi digitális szakadék számottevő mértékű és eredményes

mérséklése, az egyes tagállamok sajátos helyzetével összhangban; hangsúlyozza, hogy egyenlő hozzáférést kell biztosítani a megfizethető, mindenki számára hozzáférhető, méltányos és biztonságos internethez, védelmezve a szólásszabadságot, a magánélet tiszteletben tartásához való jogot – különös tekintettel az adatvédelemre – és a hálózatsemlegesség elvét, valamint az egyenlő hozzáférést az online közszolgáltatásokhoz és az elektronikus hitelesítési szolgáltatásokhoz; ezért felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe az online részvétel minden fontosabb fizikai, földrajzi és társadalmi gátló tényezőjét jövedelemtől, társadalmi vagy személyes helyzettől függetlenül, különösen a nehezebben megközelíthető területeken, és kerüljék a megkülönböztetés minden formáját, az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkének megfelelően.

5. megjegyzi, hogy a közösségi médiát egyre nagyobb mértékben használják szocializációs és kommunikációs célokra, és fokozódik használata a kreatív és kulturális ágazatban; megjegyzi, hogy az ikt-eszközök elterjedt használata a mindennapi életben és a modern polgári életben a jelenlegi uniós digitális szakadék kezelése érdekében megköveteli valamennyi korosztály digitális társadalmi befogadásának előmozdítását;
6. meggyőződése, hogy az ikt-eszközök, az új média és technológiák alapvető fontosságúak, és egyre fontosabb szerepet fognak betölteni, szinergiát alkotva az offline csatornákkal, az uniós identitás tudatosítása, a polgári részvétel és a társadalmi befogadás növelése, valamint az EU történetére, értékeire és alapvető jogaira vonatkozó kiegyensúlyozott információ nyújtása érdekében, a kritikai gondolkodás és az Európai Unióról folytatott konstruktív közéleti vita ösztönzése érdekében;
7. megjegyzi, hogy az e-demokrácia potenciálisan növelheti a polgárok körében annak az érzését, hogy az EU hozzájuk tartozik, ami különösen fontos a jelenlegi euroszeptikus hangulatban;
8. megállapítja, hogy napjainkban hatalmas mennyiségű, sokféle információ található az interneten, és hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a polgárok kritikus gondolkodási képességét annak érdekében, hogy képesek legyenek jobban különbséget tenni a megbízható és a megbízhatatlan információforrások között; ezért arra ösztönzi a tagállamokat, hogy igazítsák ki és tegyék naprakésszé a jogszabályokat annak érdekében, hogy lépést tartsanak az aktuális fejleményekkel, és maradéktalanul hajtsák végre és érvényesítsék az online és offline gyűlöletbeszéd elleni meglévő jogszabályokat, garantálva egyúttal az alapvető és alkotmányos jogok tiszteletben tartását; felhívja az EU-t és a tagállamokat fellépések kidolgozására annak érdekében, hogy növeljék az átadható, kritikus és kreatív gondolkodás készségeit, a polgárok digitális jártasságát és médiaműveltségét, a befogadást és a nyitottságot – különösen a fiatalokét – annak érdekében, hogy képesek legyenek tájékozott döntéseket hozni, és pozitívan hozzájárulni a demokratikus folyamatokhoz;
9. megjegyzi, hogy míg az ikt-eszközök széles körben elérhetővé teszik a különféle információforrásokat, egyúttal elősegítik az alacsony színvonalú tartalmak terjedését is, amelyeket esetenként nehéz megkülönböztetni a komoly, megbízható forrásoktól és a polgárok számára félrevezetőek lehetnek; hangsúlyozza ezért, hogy elengedhetetlenül szükséges a polgárok, és különösen a fiatalok médiaműveltségre vonatkozó képzése;
10. óvatosságra szólít fel, mivel az online politikai viták gyakran túlságosan polarizáltak

vélemények kialakulásához vezetnek, és ezek során előfordulhat gyűlöletbeszéd, miközben a mérsékelt véleményektől gyakran eltekintenek;

11. elismeri, hogy az e-demokrácia csak akkor fejthet ki pozitív hatást, ha a polgárok megfelelően tájékozottak, képesek kritikusan viszonyulni a téves és az elfogult információkhoz, valamint azonosítani a propaganda kifejtésére irányuló kísérleteket;
12. elismeri, hogy a fent felsorolt kockázatok és célkitűzések hatalmas kihívást jelentenek a tanárok és oktatók számára az iskolarendszerű, iskolarendszeren kívüli és informális keretek között egyaránt; ezért felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy növeljék a beruházásokat az egész életen át tartó képzés és fejlesztés terén, ötvözve az online és offline módszereket, ösztönözve az egymástól való tanulást, a bevált gyakorlatok cseréjét és a kapacitásépítést, valamint megteremtve az innovatív, befogadó és diszkriminációmentes tanulás és oktatás lehetőségét;
13. hangsúlyozza, hogy az EU-nak és tagállamainak különösen regionális és helyi szinten támogatniuk kellene az ikt-alapú, a digitális jártasságról és befogadásról, illetve a polgári szerepvállalásról és részvételről szóló, élethosszig tartó tanulási programokat, fellépéseket és szakpolitikák kidolgozása révén, a kutatást is beleértve, könnyen hozzáférhetővé téve azokat a legkiszolgáltatottabb polgárok számára, különös tekintettel a lányokra és nőkre, az LGBTI-személyekre, a fogyatékossgal élő személyekre és egyéb szociálisan hátrányos helyzetű csoportokra és kisebbségekre; kiemeli, hogy ezeket a programokat az összes polgár érdekét szem előtt tartva kell megtervezni és alkalmazni, az internetes zaklatás, a megbélyegzés és az online erőszak egyéb formái, valamint a politikai kirekesztés elleni küzdelemmel és figyelemfelhívó kampánnyal egybekötve, elkerülve a társadalom megosztását és abban a diszkrimináció megjelenését;
14. hangsúlyozza, hogy a nők a politikai döntéshozatalban minden szinten alulreprezentáltak, csakúgy mint az ikt-ágazatokban; megjegyzi, hogy a nők és a lányok gyakran szembesülnek sztereotípiákkal a digitális technológiákkal összefüggésben; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fektessenek be olyan célzott programokba, amelyek a formális, az informális és a nem formális tanulást felhasználva előmozdítják az ikt-oktatást és az e-részvételt a nők és a lányok, köztük különösen a kiszolgáltatott vagy marginalizált háttérrel rendelkezők körében; 15. felhívja a figyelmet valamennyi korosztály digitális bevonásának alapvető fontosságára, és felhívja a Bizottságot, hogy ennek érdekében teljes mértékben aknázza ki az ikt-eszközöket, az új médiumokat és az olyan, pozitív online dinamikát ösztönző technológiákat, amelyek hozzájárulnak a társadalmi fejlődéshez, a békéhez és az emberi jogok érvényesítéséhez; úgy véli, hogy az e-demokrácia eszközei révén csökkenthető a demokratikus deficit és a politikai részvétel hanyatlása az Európai Unióban, illetve ösztönözhető a közszférában való szerepvállalás és részvétel; kéri kifejezetten a fiatal, illetve az idősebb generációknak – hiszen mindkettőre kihat a generációs szakadék – szóló kezdeményezések kialakítását, kritikus megközelítés kialakítását kéri az ilyen technológiákkal kapcsolatban annak érdekében, hogy a polgárok, és különösen a gyerekek megóvhatóak legyenek a felmerülő kockázatoktól;
16. emlékeztet arra, hogy a polgárok még nagyobb mértékű bevonása az európai politikák körüli folyamatokba potenciálisan megújíthatja az Európai Unióba vetett bizalmukat, és egyúttal csökkenti az Unió demokratikus deficitjét; hangsúlyozza ezért az e-demokrácia eszközeiben e szempontból rejlő lehetőséget, ugyanakkor elismeri a velük szemben

támasztott követelményekkel együtt járó korlátokat mind műszaki (az internet kiépítettségének magas szintje, kiterjedt wifi kapcsolódási lehetőség, nagy sebességű internetkapcsolat stb.), mind gyakorlati szinten (média- és digitális jártasságbeli készségek, elérhető nyelvek stb.);

17. alapvető fontosságúnak tartja, hogy az Unió és a tagállamok stratégiai vizsgálatot végezzenek olyan e-demokráciával kapcsolatos eszközök kidolgozása és elindítása érdekében, amelyek képesek független és megbízható információt terjesztő források széles választékának nyújtására, a nyílt és innovatív tanulási modellek támogatására, figyelembe véve Európa kulturális és nyelvi sokszínűségét és a kisebbségi csoportok egyedi érdekeit, a közéleti viták színvonalának javítására, a polgárok döntéshozatali folyamatban való részvételének ösztönzésére, valamint aktív politikai szerepvállalásuk serkentésére a részvételi és közvetlen demokrácia olyan mechanizmusai révén, amelyek erősítik, és adott esetben kiegészítik a képviseleti demokráciát;
18. megjegyzi, hogy annak érdekében, hogy biztosítsák az egyenlő hozzáférést az e-demokráciai eszközökhöz, az olyan országokban, ahol egynél több hivatalos nyelv van, vagy a polgárok különböző etnikai háttérrel rendelkeznek, fontos, hogy több nyelven rendelkezésre álljanak fordítások, amennyiben az információk terjesztése során cél, hogy azokat valamennyi polgár olvassa;
19. figyelmeztet arra, hogy bár az e-demokráciai eszközök hasznosak lehetnek a polgárok európai folyamatokba történő bevonása szempontjából, azok nem helyettesítik a hagyományos demokratikus eszközöket, és eredményeiket nem szabad úgy tekinteni, mintha azok a polgárok összességének reprezentatív véleményét fejeznék ki;
20. rámutat, hogy az e-demokrácia eszközei alapvető fontosságúak az elszámoltathatóság, az átláthatóság és a jó kormányzás előmozdításának szempontjából a közigazgatásban, szélesebbé téve a közéleti párbeszéd keretét, mivel lehetőséget nyújtanak a polgárok számára, hogy író-olvasóként („*writers*”) aktív párbeszédet folytathassanak a helyi, nemzeti és európai politikai életben; úgy véli, hogy a polgárok részvételének és bizalmának sikeres ösztönzése érdekében a kormányzási kultúra megváltoztatására van szükség, növelve az elszámoltathatóságot és az ellenőrzést; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyék még átláthatóbbá, hozzáférhetőbbé, digitalizáltabbá, konzultatívabbá, inkluzívabbá, megbízhatóbbá, elszámoltathatóbbá és méltányosabbá az érintettekkel folytatott konzultációt, a szakpolitikai döntéshozatalt és a jogalkotási folyamatokat, megnyitva a lehetőséget a választott képviselők közvetlen ellenőrzésére és aktív felügyeletére a polgárok és szervezetek által;
21. hangsúlyozza, hogy az OECD elemzése szerint az e-demokrácia három dimenziója az információ, a konzultáció és az aktív részvétel; megállapítja, hogy ehhez megfelelő kormányzati kultúrára, szervezeti kultúrára, konkrét készségekre, a részvételt illetően meghatározott szabályokra és eljárásokra, valamint a döntéshozatali folyamatokban való tényleges részvételre van szükség;
22. úgy véli, hogy az e-demokrácia fokozhatja a döntéshozatali folyamat átláthatóságát a képviseleti demokráciában, és pozitív hatást gyakorolhat a polgárok megválasztott képviselőik iránti bizalmára;
23. hangsúlyozza, hogy az e-demokrácia eszközeinek biztonsági kihívásait ésszerű és arányos

módon kell kezelni, átlátható, biztonságos és megosztott ellenőrzési mechanizmusok és már az offline környezetben is szükséges rendelkezések átültetése révén, különös hangsúllyal a választási csalás és manipuláció megelőzésén az online szavazás során, biztosítva a polgárok magánélethez való jogának tiszteletben tartását, valamint adataik védelmét a visszaélésekkel, harmadik felek kémiszoftvereivel és egyéb beavatkozásokkal szemben;

24. megállapítja, hogy alapvető fontosságú az átláthatóság, a biztonság és a demokratikus ellenőrzési mechanizmusok megléte az e-demokrácia teljes folyamatában annak érdekében, hogy biztosított legyen a polgárok magánélethez való joga és azon joguk, hogy ne figyeljék meg őket;
25. felszólítja a Bizottságot, hogy fejlesszen ki és kivitelezzen konkrét kísérleti projekteket a digitális menetrendnek megfelelően, valamint folytassa a területhez kapcsolódó egyéb uniós források és programok – pl. az Európa a polgárokért program – révén nyújtott támogatást, hangsúlyt helyezve a fiatalok mobilitására és részvételére, hogy előmozdítsa és megerősítse a felelős és tevékeny európai polgári rendszereket, annak érdekében, hogy ténylegesen megszilárdítsa a demokráciát mint politikai és társadalmi tapasztalatot, amelyről ismereteket kell szerezni, meg kell élni, és támogatni kell;
26. kéri a Bizottságot, hogy továbbra is támogassa a felelős és aktív európai állampolgársági programok előmozdítására és erősítésére irányuló kezdeményezések – az Erasmus+, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, az európai strukturális és beruházási alapok, a Horizont 2020 és a Kreatív Európa programok – támogatását; e tekintetben felhív arra, hogy erősítsék meg és fokozzák az e-twinning platformot, az Európai Iskolahálózatot és az e-tanítási platformokat, valamint azokat a programokat, amelyek előmozdítják az aktív polgárság elvét, mint például az Európai önkéntes szolgálat;

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN
TARTOTT ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE**

Az elfogadás dátuma	11.10.2016
A zárószavazás eredménye	+: 24 -: 2 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, Petra Kammerevert, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Therese Comodini Cachia, Ilhan Kyuchyuk, Emma McClarkin, Hannu Takkula
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Marco Affronte

ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

Az elfogadás dátuma	9.2.2017
A zárószavazás eredménye	+: 15 -: 1 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Richard Corbett, Diane James, Ramón Jáuregui Atondo, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Helmut Scholz, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Claudia Țapardel
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Max Andersson, Diane Dodds, Sylvie Goulard, Enrique Guerrero Salom, Jérôme Lavrilleux, Rainer Wieland
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Isabella Adinolfi, Ramón Luis Valcárcel Siso

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

15	+
ALDE	Sylvie Goulard, Maite Pagazaurtundúa Ruiz
EFDD	Isabella Adinolfi
GUE/NGL	Helmut Scholz, Barbara Spinelli
PPE	Jérôme Lavrilleux, György Schöpflin, Ramón Luis Valcárcel Siso, Rainer Wieland
S&D	Richard Corbett, Enrique Guerrero Salom, Ramón Jáuregui Atondo, Pedro Silva Pereira, Claudia Țapardel
VERTS/ALE	Max Andersson

1	-
NI	Diane James

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik